

**WASAARADDA WAXBARASHADA IYO TACLIINTA
SARE**

IMTIXAANKA FASALKA 4AAD, 2016

AF-SOOMAALI

XAFIISKA IMTIXAANAADKA PUNTLAND

**WASAARADDA WAXBARASHADA IYO TACLIINTA SARE
XAFIISKA IMTIXAANAADKA PUNTLAND**

Code Number

**Imtixaanka Fasalka 4aad 2016
Amin 2 Saac iyo 10 Daqiiqo Akhris ah**

AF-SOOMAALI

TILMAAMAHA IMTIXAANKA

- Waxaa imtixaanku ka kooban yahay 11 bog
- Tiri bogagga, hadday wax ka maqan yihiin u sheeg ilaaliyaha imtixaanka
- Haku qorin magacaaga iyo Roll lambarkaaga toona warqadda imtixaanka
- Hubi in waraaqda lifaaqu ku dhegen tahay imtixaanka, hadday kaa maqan tahay u sheeg ilaaliyaha imtixaanka.
- Lama ogola waraaqo dheeraad ah
- Jawaabtu hadday kaa qaldanto isku tallaab saar, kadibna qor tan saxda ah.

Imtixaanku wuxuu ka kooban yahay:

QAYBTA	DHIBCAHA	QAYBTA	DHIBCAHA
Qaybta 1aad	06 dhibcood	Qaybta 5aad	11 dhibcood
Qaybta 2aad	24 dhibcood	Qaybta 6aad	20 dhibcood
Qaybta 3aad	19 dhibcood	Qaybta 7aad	15 dhibcood
Qaybta 4aad	05 dhibcood		

Wadarta: 100 Dhibcood

Waxaa iska leh saxaha

QAYBAHA	DHIBCO	QAYBAHA	DHIBCO
QAYBTA 1AAD		QAYBTA 5AAD	
QAYBTA 2AAD		QAYBTA 6AAD	
QAYBTA 3AAD		QAYBTA 7AAD	
QAYBTA 4AAD			
WADAR			%

SOM EXAMS

AKHRI QORMADAN DABADEEDNA KA WARCELI WEYDIIMAHYA KAAGA IMAN DOONA

Geedka Maydiga

Xabag Maydi

Xabagta Moxorka

Geedka Moxorka

GEEDAHA XIJIGA IYO XABKHOODA

Taariikh ahaan, waxaa xijiga geedaha xijiga la adeegsan jirey waqti fog ,oo ku siman xilliyadii ay faraaciintu Soomaaliya u yaqaaneen **bilaadul punt** oo macneheedu yahay dhulkii udugga.

Xiji waa magac guud oo kooba dhammaan dhirta dheecaankoodu xabag noqdo sida: Yagcarka, moxorka iyo xankookibka.

Markii isticmaalka maydiga iyo beeyadu ay noqdeen lama huraanka dhaqaale ayey magacii xiji sidaas ku qaateen. Hadda waxaa xiji loo yaqaan maydiga iyo beeyada oo keliya. Xijigu waa beerta faleenka, xayga (faleen) falid ayuu ka yimid. Xijigu labo qaybood ayuu u kala baxaa:

1. **Yagcar** oo ah nooca ay ka soo baxdo xabagta **maydigu**, waana kan ugu qaali san.
2. **Moxor** oo xabagtiisa la yiraahdo **Beeyo** oo ah nooca labaad ee xijiga.

Dhirtaasi iyaga ayaa iskood u baxa, ee cidi ma beerto. labadan geedba waa dhir waaweyn Berdaha bay le'eg yihiin marka ay si fiican u baxaan.

Geedka Yagcarka (jagcar)

Waxaa maydi layiraahdaa xabagta iyo waxaa ka soo baxa geedka yagcarka marka la sarco.

Maydiga waxaa aad looga helaa labada buurood ee calmadow iyo cal miskeed, waxuuna ku baxaa labo cimilo oo kala ah kulayl iyo qabow.

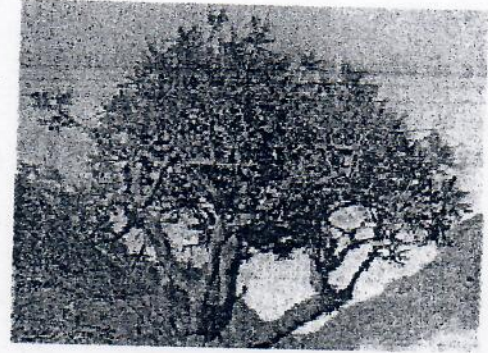
Geedka maydigu ma laha xididdo dhulka ku haya ama u soo nuuga biyaha iyo macdanta ciidda ku jirta, hase yeeshee waxa uu biyaha ka qaataa caleemaha.

Geedka yagcarku waa dhadhaabo ka bax ah. lagamana helo meelaha jicsan oo dhoobada iyo carrasanka leh. (bal eeg geedkani meesha uu ka baxay)

Geedka moxorka

Moxor Waa nooca labaad ee xijiga, xabagtiisana waxaa la yiraahdaa beeyo. Moxorku waxa uu ka baxaa aroorada, togaga iyo gollaha buuraha kuwaa

soo leh carrosan, waana geed xidido leh waana la karaa.

beeri

SEED MOXOR AH

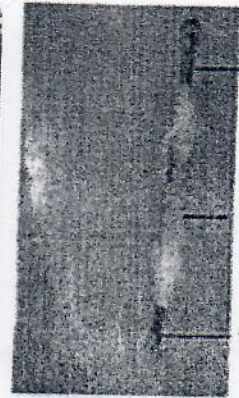
Sida loo sarco yagcarka iyo moxorka

Geedaha xijiga waxaa ayaa lagu sarcaa **Mingaaf**, meesha la sarcaay ama la nafgay ayaa la yiraahdaa **hog**.

Xabagta dhadhaabaha geedka hoostiisa ah ku daadata waxaa la yiraahdaa **habto**.

HOG

MINGAAF

Xabagta xijigu waxa ay inoo leedahay waxtar badan, waxaana ka mid ah:

- Waa la dhoofiyaa waxaana ka soo noqota lacag adag.
- Waxa lagu udgiyaa guryaha iyo meelaha lagu cibaadaysto.
- Dawo ahaan ayaa loo isticmaala gaar ahaan beeyada.
- Waxaa lagu kabaa looxa doonyaha markii uu dillaac sameeyo.

LUUBAAN SOOMAALI

QAYBTA 1AAD: SHEEKO

(06 DHIBCOOD)

Ka war celi dhamman weydiimahan soo socda

1. Maxaa looga jeeda bilaadul punt ? yaase bixiyey magacan?

-----

2. Kala sheeg labada geed ee hadda foo aqoonsan yahay magaca xiji?

-----

3. Labada geed midba deegaan side ah ayuu ka baxaa? Waayo?

-----

4. Waa maxay shaqada mingaafku?

-----

5. Maxaa looga jeedaa erayga habto?

-----

6. Wax ka sheeg faa'iidooyinka uu xijigu u leeyahay bulshada soomaalida ah gaar ahaa ku dhex dega geedaha xijiga?

QAYBTA LABAAD: NAXWE

[24 DHIBCOOD]

Goobo geli jawaabta ugu saxsan .....(08 dhibcood)

1. Si loo kala saaro dhawaaqyada erayada luuqadda, waxa muhiim ah in uu qofku ka hormarsan yahay xirfadda.
  - a. Xirfadda qoraalka
  - b. Xirfadda dhegeysiga
  - c. Xirfadda hadalka
  - d. Xirfadda akhriska
2. Erayga tilmaama hawsha la qabto waxaa la yiraahdaa.
  - a. Magac
  - b. Tilmaame
  - c. Falkaab
  - d. Fal
3. Magaca ay lama maarmaanka tahay in laga bilaabo xaraf weyn waa.
  - a. Magaca guud
  - b. Magaca gaarka ah
  - c. Magac dahsoon
  - d. Magac lammaan
4. Erayga magaca xagga dame ka raaca, kana dhiga mid la isla garanayo waxaa la yiraahdaa.
  - a. Qodob
  - b. Tilmaame
  - c. Magac u yaal
  - d. Meeleeye
5. Erayga "Is" waa magac u yaal
  - a. Ebyoon
  - b. Noqod
  - c. Lahaansho
  - d. Tilmaame
6. Magacan lammaan ee bilaha ku dhex jira (Af-garoon) waxaa uu ka kooban yahay.
  - a. Magac iyo fal
  - b. Magac iyo tilmaame
  - c. Magac iyo meeleeye
  - d. Labo magac
7. Inan yar ayaa oroday, erayga hoosta ka xariiqani waa tilmaame:
  - a. Lahaansho
  - b. Ahaansho
  - c. Tusmo
  - d. Tiro
8. Shinbir ayaa ciday falkan hoosta ka xariiqan waxaa lagu magcaabaa.
  - a. Fal gargaare
  - b. Fal ma gudbe
  - c. Fal ebyane
  - d. Fal ma gudbe

i. Erayadan hoos ku qoran lidkooda ku hor qor

(04 dhibcood)

1) Atoor

.....

2) Aar

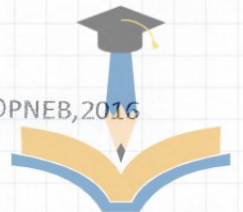
.....

3) Milgo

.....

4) Arbe

.....

ii. Erayadan wadarta ah ka dhig keli (04 dhibcood)

- 1) Weylo .....
- 2) Kursiyo .....
- 3) kebdo .....
- 4) Tusmooyin .....

iii. Ka warceli weydiimahan soo socda..... (08 dhibcood)

1. Waa maxay naxawe?

-----

2. Sheeg waxtarka uu naxwuhu u leeyahay luuqadda?

-----

3. Waa maxay shaqada uu xiriiryuhu u hayo luuqadda inteeda kale?

-----

4. Qor labo ka mid ah qaybaha falalka?

a. -----

b. -----

QAYBTA SADDEXAAD: HIDAHA IYO DHAQANKA {19 DHIBCOOD}**I. Goobo geli erayga ugu saxsan .....(10 dhibcood)**

1. Markuu tooxmuu tawaawacayoo, tii yarad iyo ilmihii tebey oo ilmada tiray.heestan waxaa geela loogu heesaa marka:

a. La waraabinayo

c. La daajinayo

b. La caraabinayo

d. La dheelmayo

2. Ganka kebed aaqalka lagu qurxiyo waxaa la yiraahdaa:

a. Barookh

c. Bashi

b. Bocool

d. Beeyo

3. Faraska cas waxaa Soomaalidu u taqaan:

a. Qaaje

c. Xamar

b. Bulaale

d. Baroor

4. Neefka xoolaha ah ee dhegaha yaryar waxaa loo yaqaan:
- a. Dhuko
b. Galaalo
c. Gabalo
d. Deylo
5. Caanayowgan ka soo saar midka aan caanaha lo'aad ahayn:
- a. Waraasi
b. Karuur
c. Falan falxood
d. Ka soofeen
6. Maqaarka lagu maalo neefka lo'da ah ee igadhka ah waxaa layiraahdaa:
- a. Gandaal
b. Galgaal
c. Garqaad
d. Gorof
7. Codadkaan soo socda keeba ah codka dibiga:
- a. Dinaaho
b. Badhaaci
c. Dharaqaan
d. Aleegad
8. Godol iyo gaadiid waxa u kala baxa meesi oolaadka:
- a. Geela
b. Adhiga
c. Fardaha
d. Lo'da
9. Neefka lo'da ah ee aan muddo dhallin aadna u buuran waxaa la yiraahdaa:
- a. Galgaal
b. Tebis
c. Ameyr
d. Muquuno
10. Guurka gabadha xooga lagu kaxaysto waxaa loo yaqaan:
- a. Heerin
b. Dhabargaraac
c. Hibayn
d. Gelid

II. Erayadan soo socda ku buuxi meelaha ay ku habboonyihiin (04 dhibcood)
(Qandi, Seenyo, Maygaag, Qaroon, Maydi)

1. Geed weelasha lagu culo. {.....}
2. Xabagtiisa ayaa la dhoofiyaa. {.....}
3. Geed wax lagu aslo. {.....}
4. Rida aan geesaha lahayn. {.....}

III. **Weydiimahan soo socada ka warceli** **(05 dhibcood)**

1. Maxaa la yiraahdaa xariga haanta iyo aagaanka la isugu xiro si aaney u buqan?

-----

2. Maxaa la yiraahdaa weelka haragga ka samaysan ee caanaha lagu qaado?

-----

3. Sheeg magaca ay Soomaalidu u taqaan faraska midabkiisu caddaanka yahay?

-----

4. Maxaa lagu magcaabaa aqal Soomaaliga qaybtiisa qoryaha ka samaysan?

-----

5. Sheeg labo ka mid ah dhirtii ay Soomaalidii hore dharka ku mayran jireen?

QAYBTA AFRAAD: HEES HAWLEEDYO

[05 DHIBCOOD]

Ku buuxi erayadan meelaha bannaan

(Riyaha, Geela, Fardaha, Idaha, Awrta, Lo'da)

1. Sanuunta udgoon, waana saaqdaye Maadigaa sida, Oo sibraha ku leh.-----
2. Garoor googo'an, Oo la galab lulo, Giiro mooyee, Geelu kula maleh.-----
3. Garooy shamadeey sheexaleeyee nin wax sheegiyo shirku ku ammaan-----
4. Deylooy laxeeey doolaha lulo doogga u horray-----
5. Afartii lagu tolay iyo weliba taartaar yaad uga tegeysaa oo kaaga toolmoon.-----

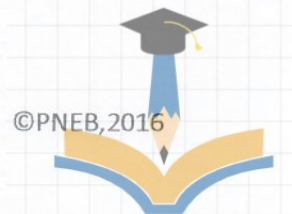
QAYBTA SHANAAD : MAAHMAAHO.

[11 DHIBCOOD]

Maahmaahyada soo socda mid walaba ku hor qor waxa loo cuskado (06 dhibcood)

{Siyaasadda, Midnimada, Shaqada, Hantida, Dayrada, Hubsiiimada}

1. Haddii degdegsiiyo door dhalaan ,kaadsiiyana dahab bey dhalaan.
2. Gacmo wadajir bay wax ku gooyaan._____
3. Geed walba in gubtaa waa hoos taal._____
4. Meel hoo doonaysa hadal waxba kama taro._____
5. Gacantii aadan goyn karayn waa la dhunkadaa._____
6. Nimaan dhididini ma dhergo_____

Kuwan soo socda mid kasta ka keen hal maahmaah----- (05 dhibcood)

1. Biyaha-----
2. Roobka-----
3. Caanaha-----
4. Dabka-----
5. Sirta-----

QAYBTA TODOBAAD: SUUGAAN

{ 20 DHIBCOOD }

Gabar la oran jirey Faadumo Diiriye ayaa beri waxaa soo doonay labo nin, mid wuxuu ahaa nin dhac iyo duullaan u joog ah, midka kalena wuxuu ahaa nin shaqaysta oo kalluumayste ah. Gabay ayeyna ugu tartameen inantii duulaagii ayaa yiri:

- Ina Diiriyaay heensahaa dibadda noo yaallee
- Duul lagu anfacay baannu nahay col iyo duullaane
- Iska soo dawaaf waxaan ku geyn daas karuur badane .

Kalluumaystihiiina waxa uu yiri:

- Ina Diiriyaay huurigaa dibadda noo yaalle
- Duul lagu anfacay baannu nahay doorib iyo xuude
- Iska soo dawaaf waxaan ku geyn daas kalluun badane ...

Ka warceli weydiimahan soo socda (20 dhibcood)

1. Faallo yar ka qor labada nin adiga oo is barbar dhigaya midba waxa uu ku faanayo?

-----

2. Haddii aad ahaan lahayd waalidka gabadhaas dhalay labadaa nin midkee siin lahayd gabadha?waayo?

---

3. Maxaa ay Soomaalidii hore ugu faani jireen dhaca iyo dagaalka?

---

4. Soomaalida maanta jooga iyo kuwii waagaas joogey maxay ku kala duwan yihiin, xagga dhaca iyo dagaalka?

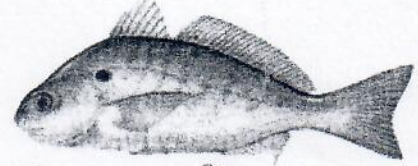

Heestan waxaa tirisay gabar waagii hore reer xeebeed ahayd,dabadeedna uu guursadey nin geeleey ah,gabadhu waxay ninka dareensiinaysaa iney baddii iyo khayraadkeedii u xiisootay caanaha geeluna ay ka horyimaadeen, waxayna tiri:

- Kululow kalluunkii baan jantay
- Qubo qaalin geel le'eg baan jantay
- Badda bawbacdeedii baa jantay
- Ii keeni aabbahay baan jantay
- Ii kariso hooyaday baan jantay

kalluunkii iyo qubada ay gabaha jantay

5. Dareen sidee ah ayuu kugu samayn karaa daltabyow kugu dhaca marka aad ka fogaatid meeshii aad ku barbaartay?

---

6. Heesta waxaa ka muuqata kaalinta shaqo ee hooyada iyo aabbaha Soomaaliyeed, hadaba qor tuducyada muujinaya?

---

7. Sharrax kooban ka bixi sababta heestaan imtixaanka loogu soo daray?

Heestaan akhri dabadeed weydiimaha ka warceli

- Alla dheeriyaa dhuxusha ka madoobiyaa.
- Hooyaday baan arkaa lax iyo naye bey waddaa.
- Aabbahay baan arkaa hal iyo niriig buu wadaa.

8. Baydkee ayaa tilmaamaya in aynnu Afrikaan nahay?

---

9. Beydadkee ayaa kala tilmaamaya kaalinta shaqo ee aabbaha iyo hooyada?

---

10. Sharraxaad ka bixi sida aad u fahantey shaqada ragga iyo dumarka reer guuraaga ah?
